
Rapport fra Utvalg for aldersgrense på arrangementer i NBU

Rapporten er utarbeidet for sentralstyret i Norges Bygdeungdomslag etter bestilling fra årsmøtet i Norges Bygdeungdomslag 2022.

1. Innledning.....	3
1.1. Mandat	3
1.2. Utvalgets sammensetning.....	4
2. Utvalgets arbeid.....	5
2.1. Rapportering til organisasjonen	5
2.2. Høringer og involvering av medlemsmassen	5
3. Utvalgets funn.....	6
3.1. Organisasjonens alderssammensetning	6
3.2. Innmelding i forkant av sentrale arrangementer	13
3.3. Tevling på sentrale arrangementer	13
3.4. Sikkerhet på sentrale arrangement	15
4. Fakta og bakgrunnsinformasjon	15
4.1. Generelt for arrangementer	15
4.2. Arrangementer med alkoholservering.....	16
4.3. Lignende arrangementer og festivaler	18
5. Vurdering av arrangementer i NBU	18
5.1. Landsstevne	18
5.2. Høstarrangementet	23
5.3. Vurdering av arrangement på fylkes- og lokallagsnivå	25
6. Oppsummering og konklusjon.....	27
6.1. Landsstevne	27
6.2. Høstarrangementet	27
6.3. Festveileder.....	28
6.4. Lokale og regionale arrangementer	28
6.5. Tevling.....	28

1. Innledning

På årsmøte i Norges Bygdeungdomslag i 2022 fremmet sentralstyret en sak om aldersgrense på arrangementer i NBU. Bakgrunnen for dette var et ønske om å løfte debatten rundt aldersgrense på arrangementer i organisasjonen. Flere fylkeslag har i lengre tid slitt med at regelverk praktiseres ulikt mellom fylkene, og internt i fylkene. Det hadde også en stund pågått en diskusjon internt i organisasjonen om aldersgrensene på våre sentrale arrangementer. Diskusjonen ble ytterligere aktualisert når hovedkomiteen for Høstarrangementet 2023 måtte endre programmet på grunn av skjenkeregelverket i en av kommunene arrangementet skulle foregå på.

1.1. Mandat

Utvalget har arbeidet på bestilling fra organisasjonen med retningslinjer for hvilke spørsmål og utfordringer vi skulle ta for oss. Disse er beskrevet i vedtaket fra årsmøtet 2022, og mandatet styret vedtok for arbeidet på sitt møte i august 2022.

Årsmøtet fattet følgende vedtak i saken som ble sendt inn av sentralstyret:

Årsmøtet ber sentralstyret setter ned et utvalg som arbeider med problemstillingen 18-års aldersgrense på arrangementer i NBU og hva det vil si for tevlingskulturen. Utvalget skal se på om vi skal ha arrangementer med 18-års aldersgrense og komme med en anbefaling til sentralstyret. Representantskapet orienteres underveis i arbeidet. Sentralstyret sender saken til årsmøtet 2023

Styret vedtok et mandat for utvalget på sitt første styremøte i august 2022.

1.1.1. Føringer fra Sentralstyret

Utvalget skal gjennomføre en bred prosess som gir både medlemmer og tillitsvalgte på alle nivåer mulighet til å uttale seg. I en så viktig sak for organisasjonen er det viktig at alle føler seg inkludert i prosessen. Utvalget velger selv hvordan de vil involvere organisasjonen.

Utvalget skal arbeide med problemstillinger knyttet til aldersgrense på sentrale arrangementer som Landsstevne og Høstarrangementet, og hvilke konsekvenser en videreføring av dagens ordning, og eventuelle andre ordninger vil få for arrangementet, og medlemmer i Norges Bygdeungdomslag. Samtidig skal utvalget diskutere problemstillinger med arrangementer på fylkes- og lokallagsnivå.

Utvalget skal arbeide med sikte på at sentralstyret skal fremme en sak på årsmøtet i 2023 hvor styret kommer med en anbefaling for resten av organisasjonen. Frem til dette skal utvalget jevnlig orientere sentralstyret slik at de videre kan orientere representantskapet om arbeidet. Utvalget disponerer utover dette arbeidet fritt.

Utvalget rapporterer til sentralstyret.

1.1.2. Utvalget

- Sentralstyrerepresentant
- Hovedkomitemedlem fra sentrale arrangement (tidligere og nåværende)
- Representant fra vaktlederkollegiet
- Fylkeslagsrepresentant
- Lokallagsrepresentant

Utvalget har mulighet til å utvide antall representanter ut ifra hva de ser som hensiktsmessig underveis i arbeidet.

1.1.3. Rapportering

Utvalget rapporterer fortløpende til sentralstyret, og ved forespørsel.

1.1.4. Frist for levering

Utvalget skal levere sitt arbeid med anbefaling til sentralstyret innen 31. mars 2023.

1.2. Utvalgets sammensetning

Styret satt i tråd med mandatet ned et utvalg bestående av folk med bred ulik og sammensatt erfaring fra organisasjonen. Gruppen har bestått av medlemmer med lang og kortere erfaring fra styrearbeid, og fra hovedkomiteer for større arrangementer.

Utvalget har bestått av:

Navn	Verv	Fylke
Henrik Nordtun Gjertsen	Styreleder NBU	Rogaland
Siri Marlen Sundhagen	3.vara til styret/fylkesleder	Akershus
Inger Johanne Brandsrud	HK-leder LS2024	Østfold
Gunn Jorunn Sørums	HK-leder LS2022	Hedmark
Vilde Bilstad	Varaordfører NBU	Rogaland
Jon Olav Svartdal	3.vaktleder	Vestfold og Telemark
Ole Gunnar Ramstad	Fylkesleder	Oppland
Torjus Flatin	Lokallagsleder/fylkesstyremedlem	Buskerud

2. Utvalgets arbeid

Utvalget har gjennomført fem møter der hovedparten har vært hybridmøter med mulighet for både fysisk og digitalt oppmøte. Første møte ble brukt til å gjennomgå mandat og føringer fra organisasjonen, og avklare arbeidsform. Utvalget har hatt et tydelig ønske om å involvere organisasjonen på en god måte i en så stor sak, og har gjort dette gjennom høringsrunder blant alle medlemmer, alle tillitsvalgte, og hovedkomiteer. Medlemmer av representantskapet har også blitt gitt mulighet til å uttale seg. Alle lokallag fikk også mulighet til å uttale seg i etterkant av fylkesårsmøtene.

2.1. Rapportering til organisasjonen

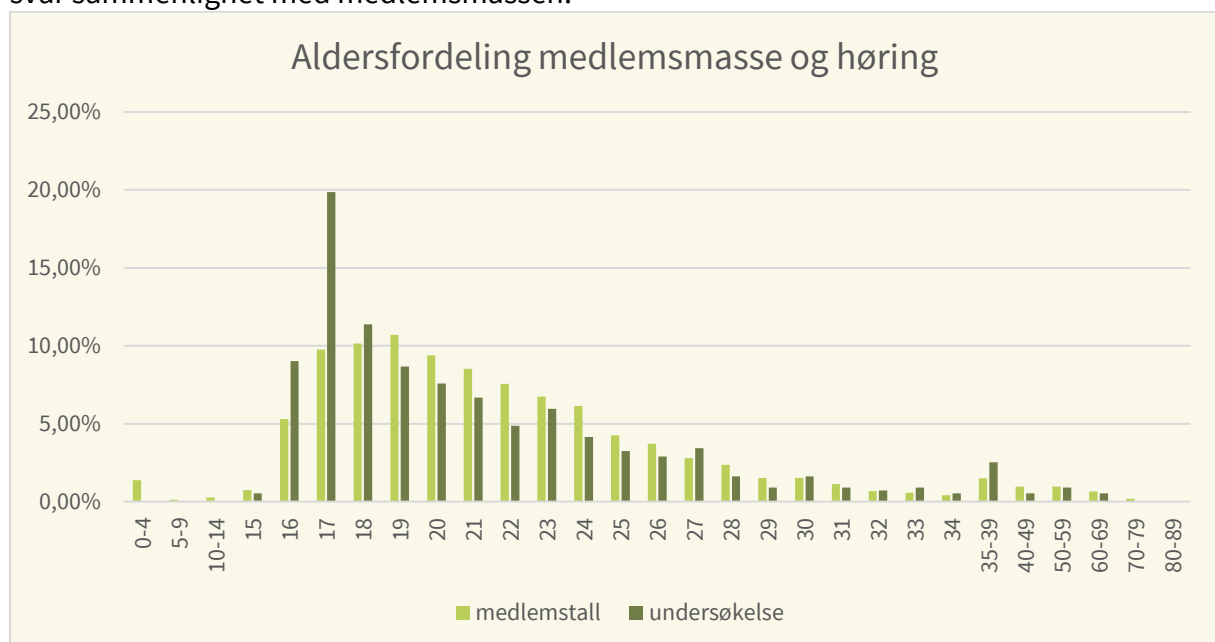
I tråd med mandatet har utvalget rapportert jevnlig til organisasjonen. Sentralstyret har blitt orientert om utvalgets arbeid på alle sine møter, og representantskapet har blitt orientert på sine møter. På 1. representantskap 2023 ble det også gjennomført et arbeidsverksted der representantskapets medlemmer drøftet ulike problemstillinger utvalget hadde skissert opp. Tilbakemeldingene fra representantskapet ble tatt med tilbake til utvalget.

2.2. Høringer og involvering av medlemsmassen

Utvalget har vurdert at store organisatoriske spørsmål som tas opp i denne rapporten bør drøftes med hele medlemsmassen. Samtidig ønsket utvalget å hente tilbakemeldinger fra de medlemmer som sitter med en særlig kjennskap til problematikken utvalget har diskutert. Disse vurderingene førte til at utvalget utarbeidet ulike høringer med ulike målgrupper.

2.2.1. Hele medlemsmassen

En enkel høring til hele medlemsmassen med spørsmål som enkeltmedlemmer kan ta stilling til. Her ønsket utvalget å få et kvantitativt beslutningsgrunnlag basert på medlemsmassens oppfatning. 570 medlemmer svarte på høringa. Aldersmessig var det en klar tendens at de yngste medlemmene svarte. Her illustrert ved alderssammensetningen i svar sammenlignet med medlemsmassen.

2.2.2. Høring for tillitsvalgte

Det ble utarbeidet et informasjonsskriv med relevant statistikk som skulle hjelpe tillitsvalgte med å reflektere over problemstillinger som ble løftet av utvalget. Høringen førte til 52 svar fra tillitsvalgtmassen. Hvor de fleste svarte i lokallag.

2.2.3. Høring for hovedkomiteer

Utvalget utarbeidet ett spørsmålsark for tidligere hovedkomiteer, og ett for nåværende med relevante problemstillinger knyttet til sikkerhet på sentrale arrangementer, og risikovurderinger basert på deres erfaring. Antall svar:

2.2.4. Øvrig involvering av medlemsmassen

Utover disse høringene har representantskapet og lokallag fått uttale seg basert på problemstillinger utvalget har trukket opp.

Alt i alt vurderer utvalget at informasjonsgrunnlaget som er hentet inn fra medlemsmassen gir et tydelig bilde på hva organisasjonen mener om saken, og at dette gir et tilstrekkelig grunnlag for å komme med vår anbefaling.

3. Utvalgets funn

Det har vært utvalgets ønske å bygge en anbefaling på et så faglig sterkt grunnlag som mulig. En har derfor hentet inn et så bredt datagrunnlag som mulig. Både gjennom nevnte høringer, men også gjennom andre interne og eksterne datakilder.

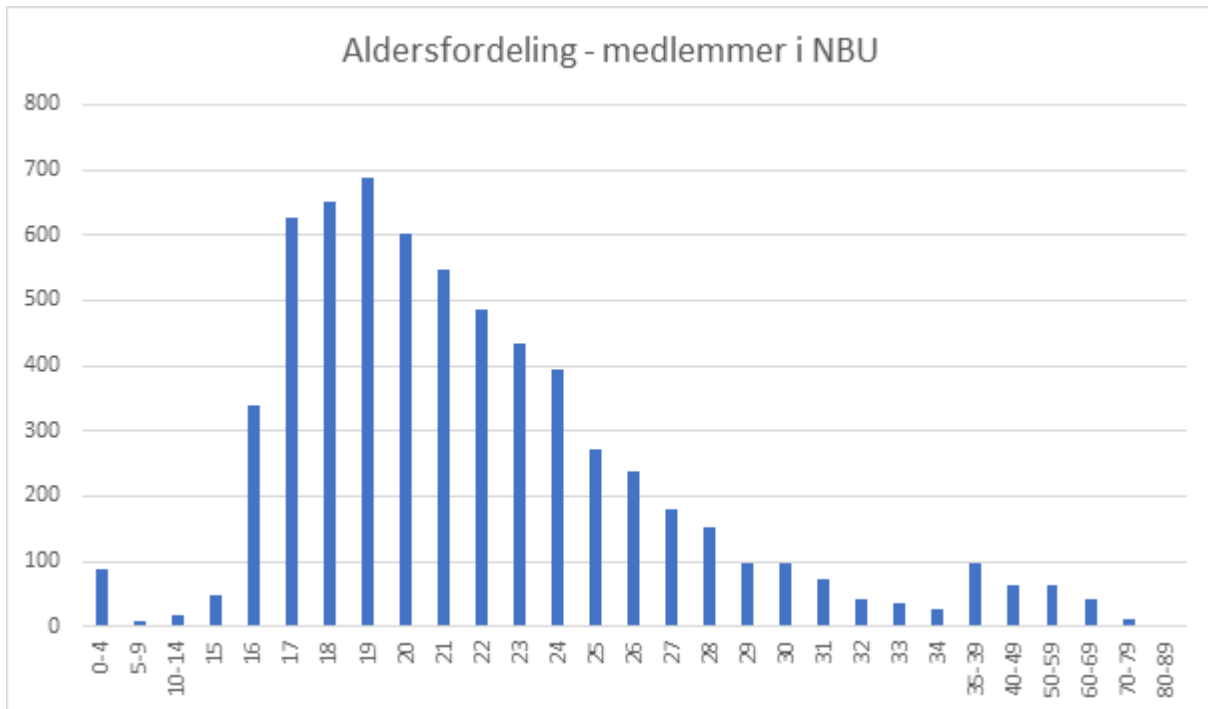
3.1. Organisasjonens alderssammensetning

I et spørsmål om endring av aldersgrenser vil organisasjonens alderssammensetning være aktuell, både for å se hvor mange som vil bli påvirket av en eventuell regelendring, men også som en del av vurderingsgrunnlaget til utvalget. I diskusjonen om aldersgrenser på sentrale arrangementer har vi også hentet ut den informasjonen som finnes alder på deltakere og tevlere.

Utvalget har brukt data fra medlemsregisteret som kilde for alderssammensetning. Til alderssammensetning på sentrale arrangementer har man brukt innsjekkingssystemet. Det vil alltid finnes mulige feilkilder i slike data. Særlig medlemssystemet stiller ingen krav til verifiserbarhet. Åpenbare feilkilder har blitt ryddet bort etter beste evne. Videre er det viktig å påpeke at fremstillingene vi har hentet ut først og fremst gir et øyeblikksbilde av situasjonen. Utvalgets arbeid har foregått i en periode hvor organisasjonen har vært i stor vekst, noe som selvsagt kan påvirke alderssammensetningen. I sammenligningsfremstillinger har man derfor brukt forholdsvis alderssammensetning for å gjøre resultatene så sammenlignbare som mulig.

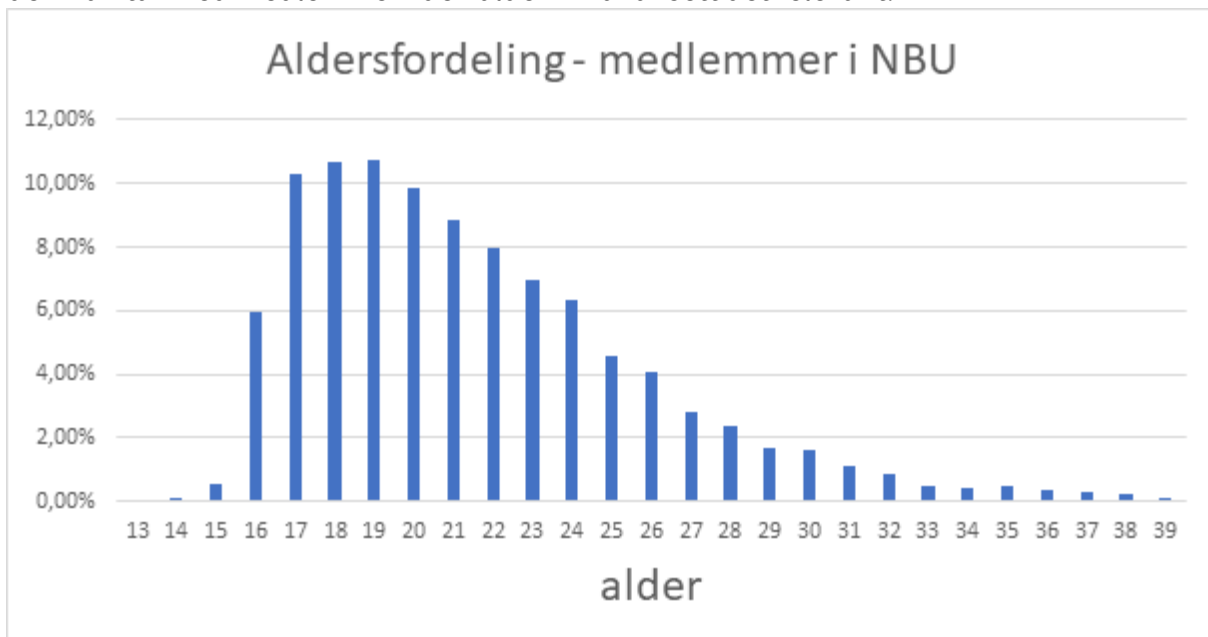
3.1.1. Alderssammensetningen

Hovedtyngden av NBUs medlemsmasse er i aldersgruppen 17-21 år, med en gradvis nedadgående kurve som alderen øker. Grovt forenklet kan man peke på en rekrutteringsfase frem til 19-års alder. Ved 20-års alder begynner flere og flere å falle fra. Totalt utgjør aldersgruppen 17-24 år 70% av medlemsmassen.

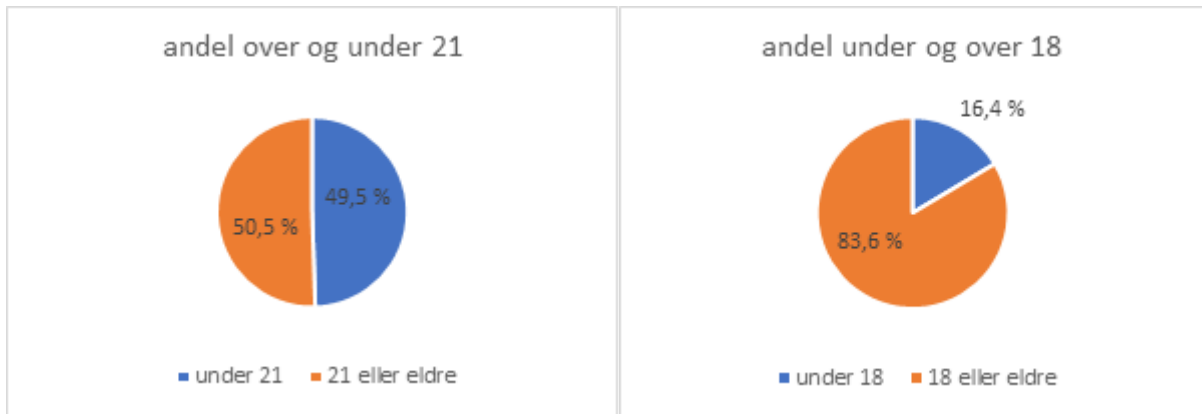
a) Aldersfordeling i organisasjonen: Hele medlemsmassen

Etter å ha blitt gjort oppmerksom på mulige feilkilder i innmeldingssystemet til NBU, der noen kan velge feil år når man velger seg inn har utvalget hovedsakelig brukt fremstillinger der man tar med medlemmer i den alder vi har ansett det relevant.

b) Aldersfordeling i organisasjonen: Relevante aldersgrupper

Vi har også synliggjort andelen som er under og over 18 år i organisasjonen med utgangspunkt i de mest aktive aldersgruppene. Da har vi tatt utgangspunkt i de aldersgruppene som har mer enn en prosent av medlemsmassen. Vi har også brukt skillet mellom under og over 21, da dette er relevant for vurderingene som er gjort rundt tevling.

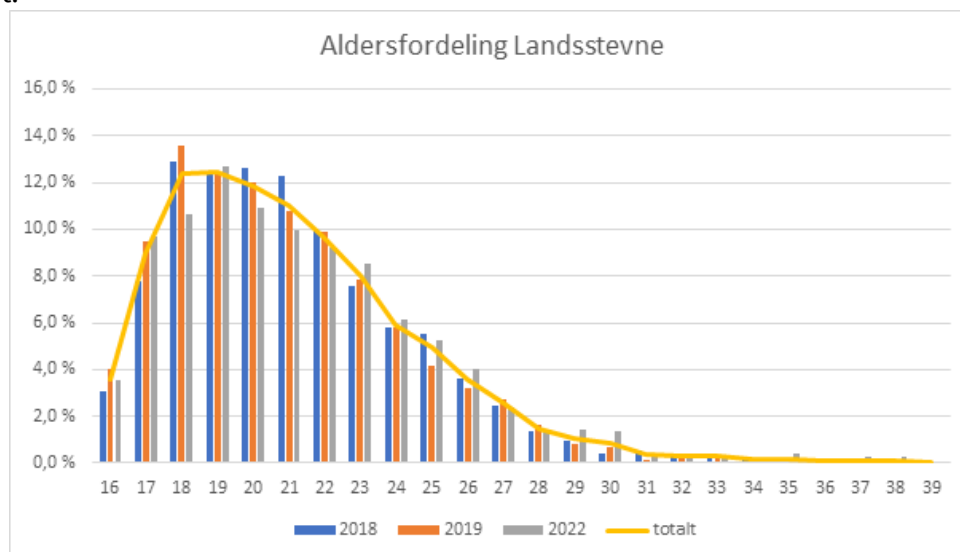
c) Aldersfordeling: Over og under 21, og over og under 18

I dataen kommer det tydelig frem at aldersspredningen i organisasjonen ikke er lik fra fylke til fylke. Her henvises det til vedlegg 1 i rapporten. Det er ikke unaturlig at det er ulik alderssammensetning i ulike fylker, og man skal være forsiktig med å trekke konklusjoner på øyeblikksbilder.

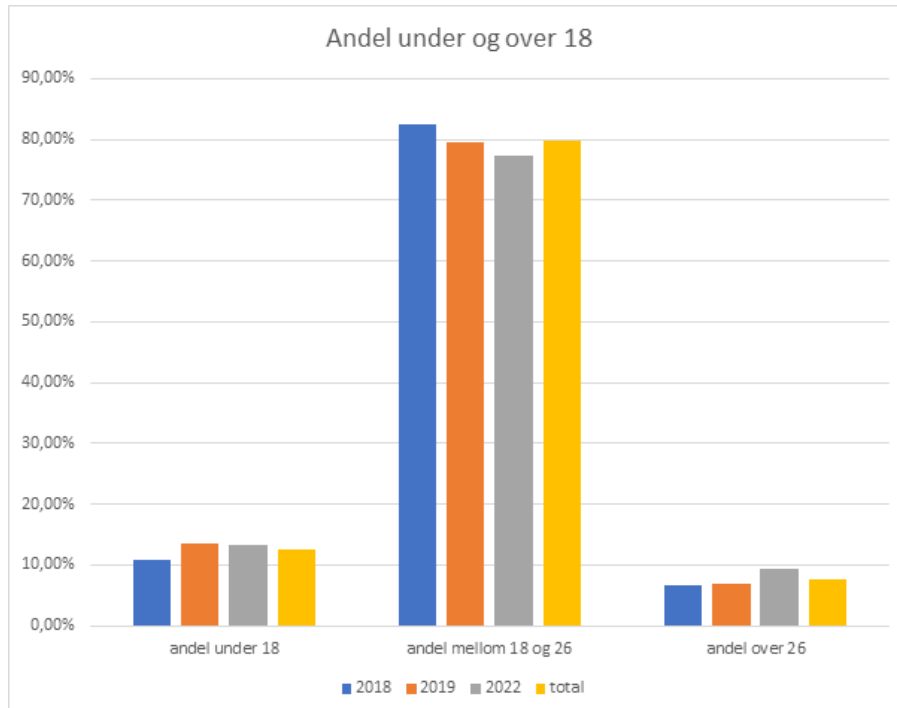
3.1.2. Alder på sentrale arrangementer

I en vurdering av hvorvidt man skulle anbefale endring i aldersgrense på sentrale arrangementer har det vært viktig for utvalget å hente inn skikkelige data på alderssammensetningen til arrangementene, både for å vurdere hvor stor andel av medlemsmassen som vil bli rammet av en endring, men og for å vurdere økonomiske konsekvenser. En utfordring i dette arbeidet er at det ikke har vært arrangert veldig mange sentrale arrangementer ide siste årene på grunn av koronapandemien. Man har derfor måttet ta til takke med det man hadde. For Landsstevne har man tilgjengelig data fra 2018, 2019, og 2022, mens han har fra 2021 og 2022 for Høstarrangementet.

Det er klare likhetstrekk mellom aldersspredningen blant deltakerne på Landsstevne og medlemsmassen. De tre årene vi har tall fra viser at fordelingen er ganske jevn, men med en noe senere topp for siste års stevne. Noe som kan ha flere forklaringer, men det er naturlig å tro at flere yngre hadde samme forholdet til Landsstevne i fjor, når det var tre år siden sist.

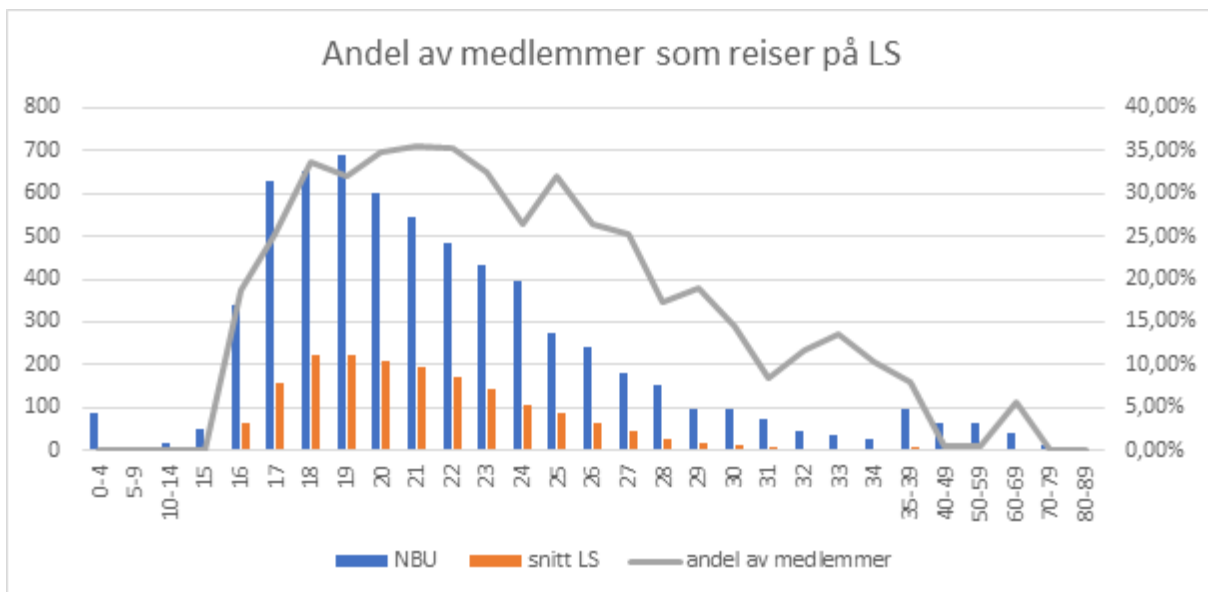

d) Aldersfordeling på Landsstevne de siste tre gangene, samt snittet av de tre i gul linje.

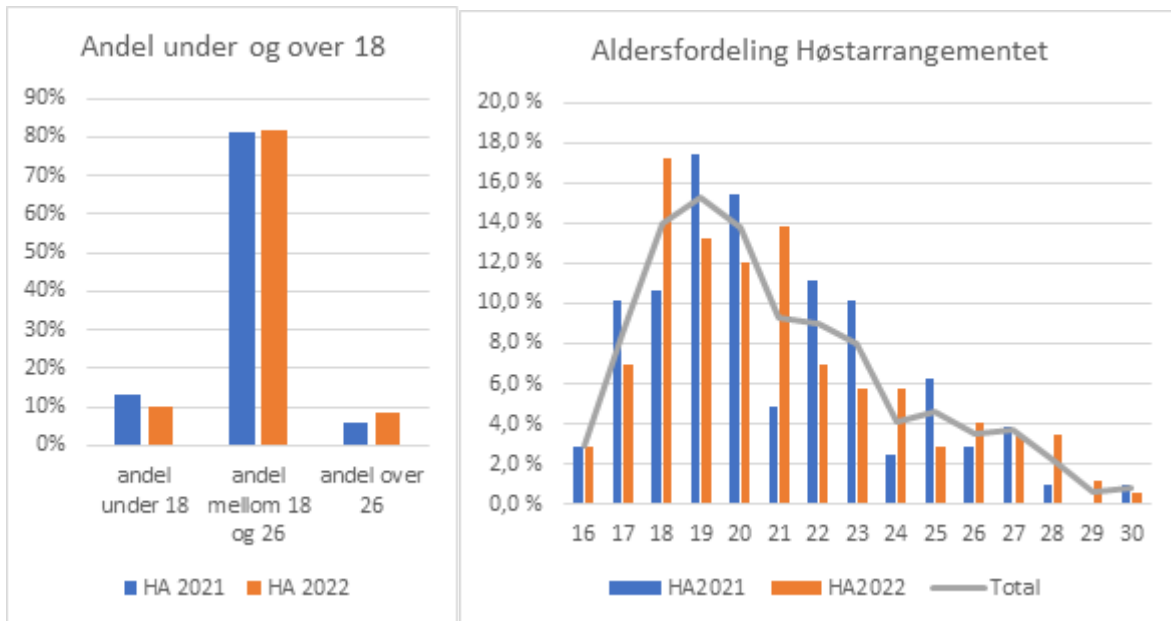

e) Aldersfordeling på Landsstevnet de siste tre gangene, over og under 18 år, samt over 26 år

Andelen deltakere som er under 18 år er også vesentlig lavere enn samme oppsetning blant medlemsmassen med et snitt på 12,5% på Landsstevne, mot 16,4% i medlemsmassen. Utvalget har også, for å undersøke ulike aldersgruppers tilhørighet til Landsstevne sammenlignet snittet av aldersfordelingen på deltakere mot aldersfordelingen i medlemsmassen. Denne viser at «lojaliteten» er forholdsvis høyere i aldersgruppen 18-23 år. Her må det også tas forbehold om at vi sammenligner et øyeblikksbilde mot snittet av deltakelse på Landsstevne de siste tre gangene det har blitt arrangert.

f) Aldersfordeling på Landsstevne de siste tre gangene mot medlemsmassen, og den forholdsmessige andelen som reiser på Landsstevne i grå linje

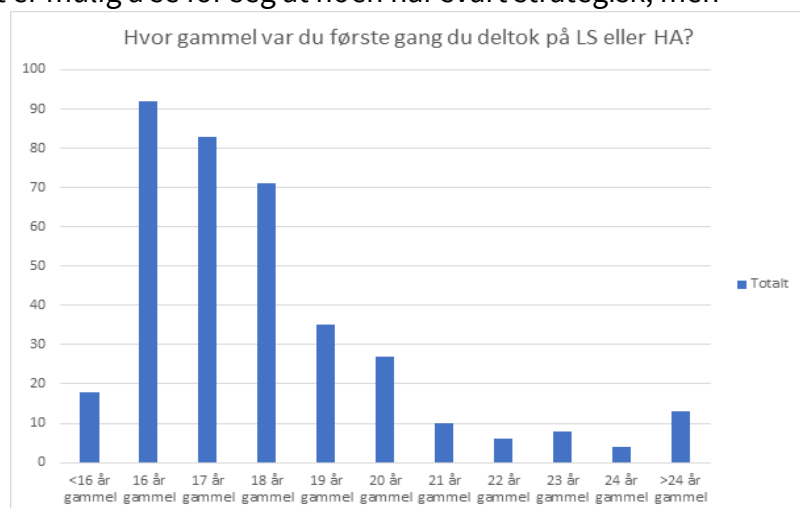

g) Aldersfordeling på Høstarrangementet. Både vist som under 18 og over 26, og som vist per årsgruppe

Utvalget har hentet ut samme fremstillinger i Høstarrangementet. Her er det imidlertid snakk om mindre tall, og mindre endringer vil ha større utslag. Dette kan for eksempel før til at lokale variasjoner mellom arrangørfylker får større utslag. Sett over de to årene vi har tilgang på følger også disse dataene samme kurven til Landsstevne og medlemsmassen ved at de vokser raskt frem til 19, og gradvis avtar etter dette.

Gjennom deltakerstatistikken kunne utvalget finne en del på hvem som deltok på sentrale arrangement, og hvor gamle de var da de deltok, men en viktig faktor i spørsmålet om hvorvidt en skal endre aldersgrensen er og når medlemmer begynner å reise på de sentrale arrangementene. Her skulle man også gjerne visst hvor viktig den første turen er for videre deltakelse, noe som har vært vanskelig for utvalget å måle.

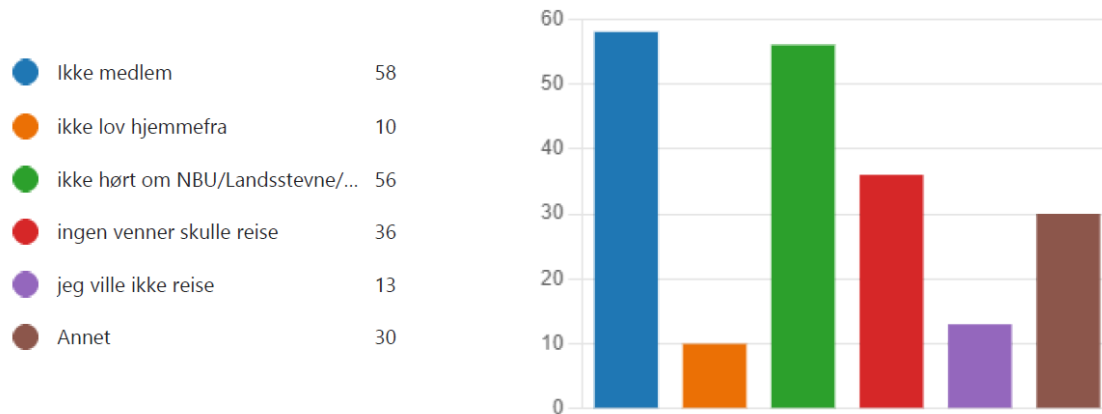
Gjennom høringsa for alle medlemmer ble det stilt spørsmål om hvor gamle en var første gang en deltok på et sentralt arrangement. Resultatet viste at svært mange reiser tidlig. En vesentlig andel svarer også at de deltok før de var 16, noe som er svært lite utbredt i dag, men som var vanligere før. Det er mulig å se for seg at noen har svart strategisk, men utvalget har ikke andre holdepunkter for å vurdere dette. Den øvrige fordelingen må også sees i sammenheng med aldersfordelingen på respondentene på høringene jf. kapittel 2.2.1.

h) Fra høring for medlemmer.

Av de som ikke deltok på sentrale arrangementer før de var 18 spurte utvalget om hvorfor. Resultatet viser i stor grad at grunnen er at en ikke var medlem i NB, og ikke hadde hørt om NBU. En stor andel skriver også at det handlet om at ingen venner skulle reise. Svært få svarer at det handler om lov til å reise hjemmefra.

4. Hva var grunnen til at du ikke deltok før du var 18?

i) Fra høring for medlemmer.

Utvalget ønsket også å gi medlemmene en mulighet til å si hva de mente i saken. Dette har man gjort ved å stille spørsmål ved hvor viktig det var for dem at 16- og 17-åringer fikk delta på sentrale arrangementer første gang de deltok selv, og hvor viktig det er nå. Resultatet viser i hovedsak at det er veldig viktig for respondentene at unge medlemmer har mulighet til å delta på sentrale arrangementer. Samtidig er det tydelig at de yngste medlemmene har utgjør en stor andel av respondentene.

7. Hvor viktig var det for deg at 16 og 17-åringer fikk delta på sentrale arrangement når du var med første gang

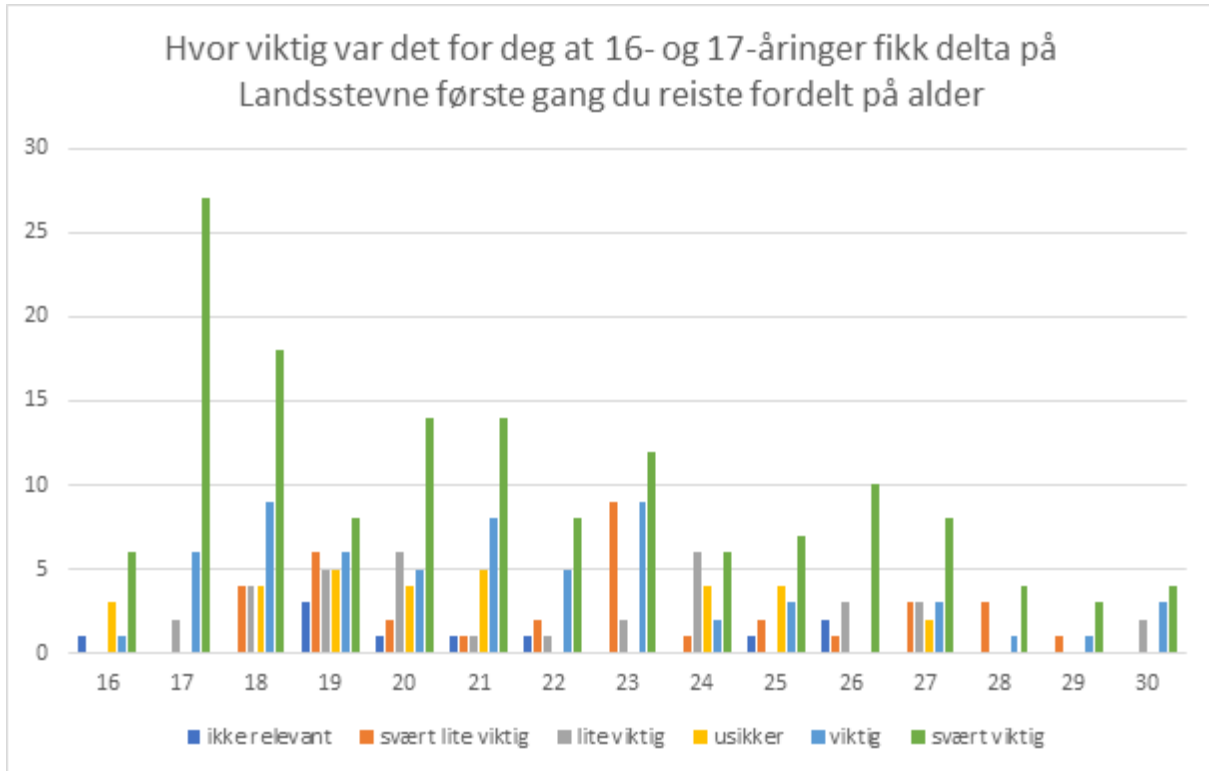

8. Er det viktig for deg at 16 og 17-åringer kan delta på sentrale arrangementer?

j) Fra høring for medlemmer.

Følgende figurer viser hvordan ulike aldersgrupper har svart i spørsmålene som gjelder Landsstevne. For å tydeliggjøre figuren har vi her utelatt svarene til de over 30 år, ettersom de utgjorde en liten svarandel.

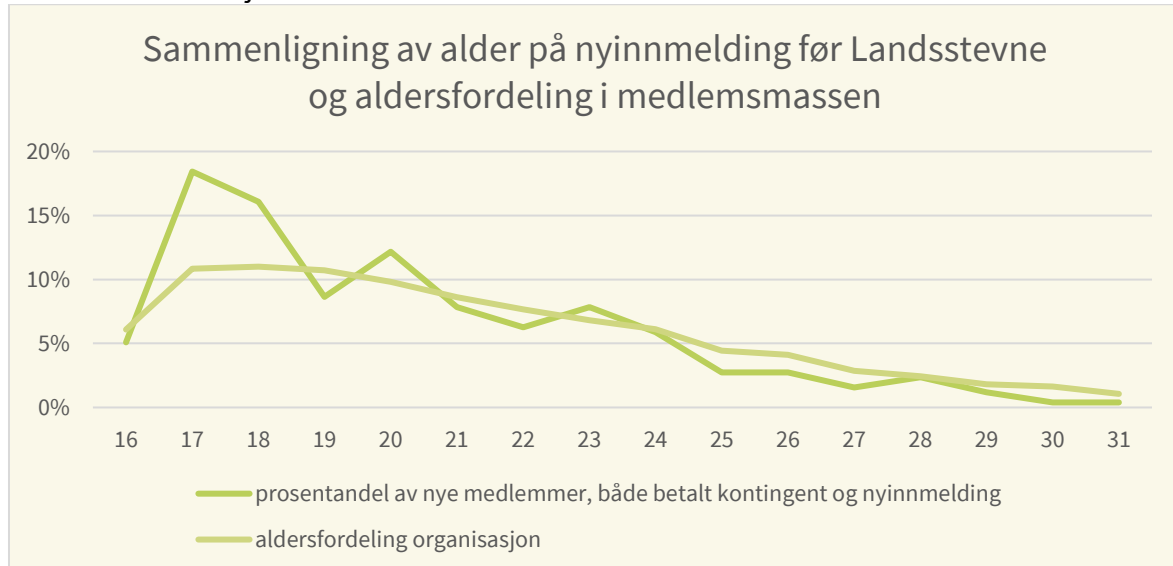
k) Fra høring for medlemmer. Alle som har deltatt på Landsstevnet ble spurt om hvor viktig det var for dem at 16- og 17-åringer fikk delta.

l) Fra høring for medlemmer. Alle respondenter ble spurt om hvor viktig det var for dem at 16- og 17-åringer fikk delta på Landsstevne.

3.2. Innmelding i forkant av sentrale arrangementer

Utvalget har undersøkt innmeldingstallene i forkant av forrige års Landsstevne, for å se disse i sammenheng med diskusjonen om rekrutteringsgrunnlaget de sentrale arrangementene. Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til disse tallene, da de ikke viser antallet som meldte seg inn på grunn av Landsstevnet, men de som meldte seg inn i tidsrommet 5-19. juli 2022.

m) Aldersfordelingen på nye medlemmer, som både består av nyinnmeldinger og betalte kontingenter, de siste to ukene før Landsstevne, sammenlignet med aldersfordeling i medlemsmassen

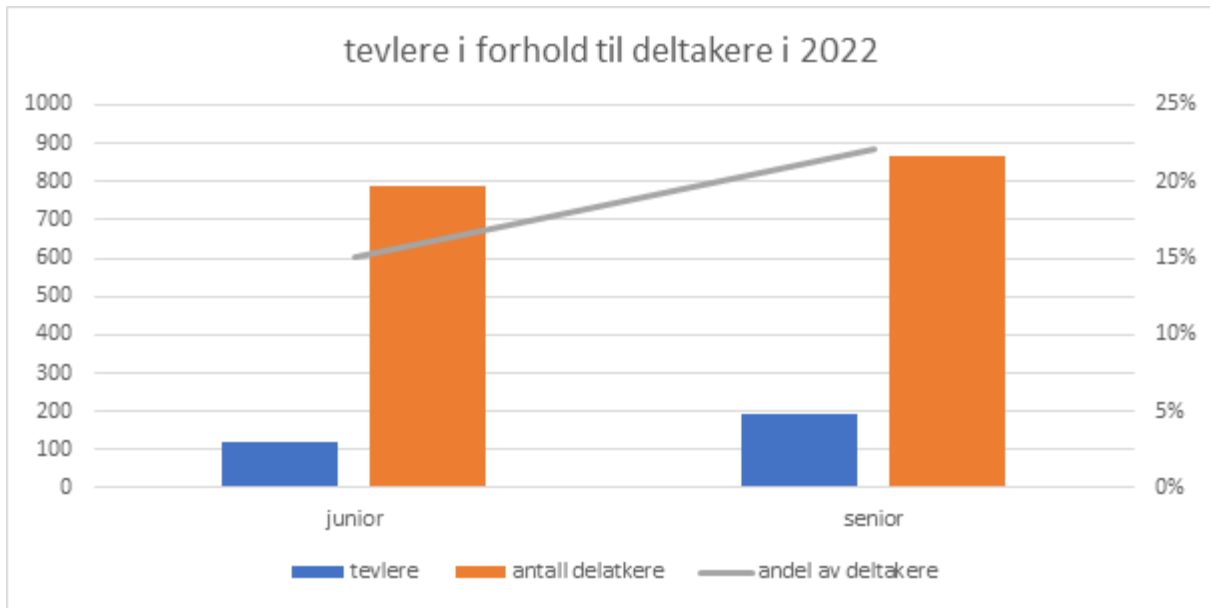
Det bør også merkes at de fleste melder seg inn i organisasjonen mens de er unge. Det er derfor vanskelig å trekke en konklusjon i retning av at særlig mange unge melder seg inn for å delta på Landsstevne.

3.3. Tevling på sentrale arrangementer

Årsmøtet ba utvalget særskilt vurdere hvilke konsekvenser en endring i regelverket ville ha for tevlingskulturen. Dette har derfor vært en viktig del av arbeidet til utvalget. Utover tevlingsdeltakelse på sentrale arrangementer har vi imidlertid lite statistikk og harde tall på tevlingsdeltakelse. Her har vi imidlertid kompensert ved å hente inn informasjon gjennom høringer, som vi kommer tilbake til.

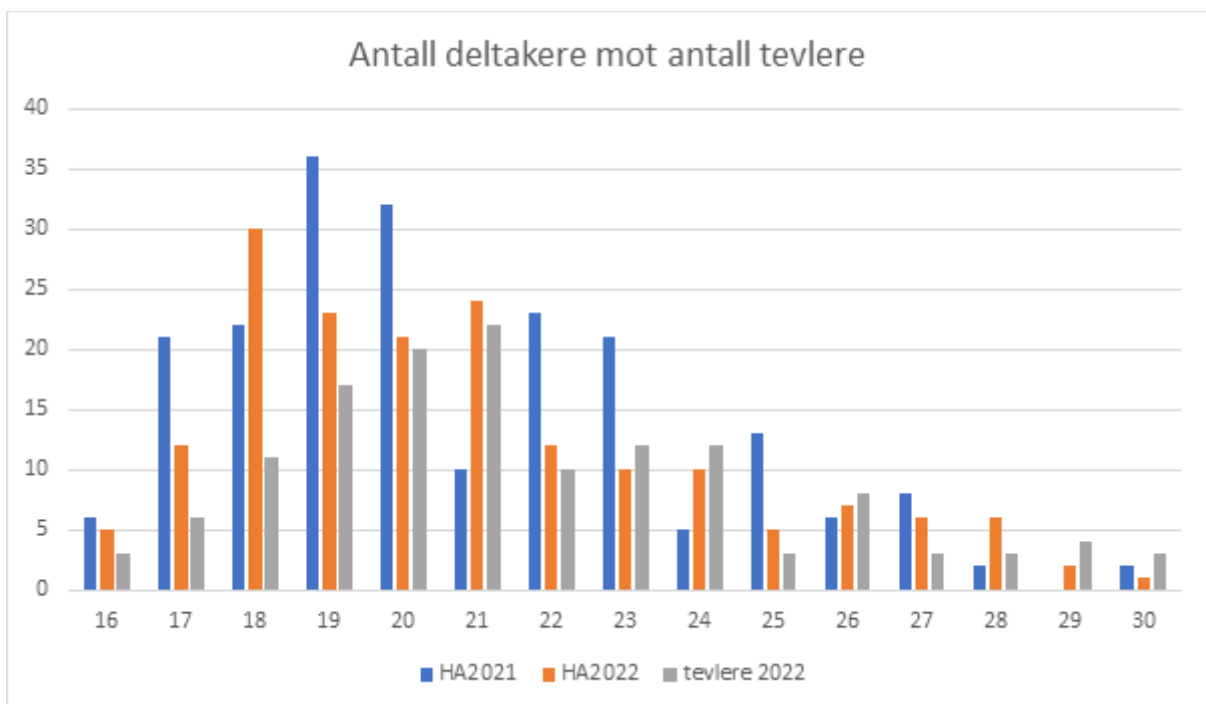
For å synliggjøre hvilken aldersgruppe som tevler mest har utvalget hentet ut tevlingsstatistikken fra Landsstevne 2022 og sammenlignet denne med de tilsvarende aldersgruppene som hører til junior, og seniorgruppene. Tevlere her viser til antall påmeldte til tevlinger, så tevlere som er påmeldt flere tevlinger teller flere ganger. Så lenge den ene gruppen har vesentlig flere som tevlere flere tevlinger bør det ikke ha mye å si for resultatet.

Tallene viser at selv om fordelingen mellom deltakere over 21 år, og under er ganske jevn, er det vesentlig flere som tevler i senior-klassen. Både i antall og i prosent av antall deltakere. Den grå linjen viser andelen av deltakere som deltar på tevlinger i de ulike aldersklassene.

n) Antall deltakere på Landsstevne og tevlere på landsstevne fordelt på ulike klasser. Grå linje viser andelen av deltakere som var tevlere.

På Høstarrangementet ser man en lignende trend. Her har man også hatt tilgjengelig alder på tevlere. Først og fremst viser statistikken at vesentlig flere tevlere når de reiser til Høstarrangementet, som man kunne tro. Tallene viser også at flere av de eldre deltakerne er flinkere til å delta på tevlinger. I de tilfeller hvor tevlingsøyala er høyere enn deltakersøyala for HA2022 henger dette trolig sammen med at flere deltakere på NM i Motorsag ikke er registrerte som deltakere på høstarrangementet.

o) Antall deltakere på Høstarrangementet de siste to årene, og antall tevlere i fjor.

Ettersom tevlingskulturen var en vesentlig del av arbeidet utvalget var satt til å gjøre har man brukt tid på å drøfte, og undersøke hvordan en endring kan påvirke tevlingskulturen.

Dette er blant annet gjort gjennom høringa for tillitsvalgte hvor det ble spurt om hvordan en endring i aldersgrense ville påvirke situasjonen i dag. Det ble også spurt om hvorvidt en bør endre aldersklassens som konsekvens av en eventuell endring. Responsen viser at de fleste ikke får fylt kvotene i dag, samtidig pekes det på at aldersgruppen 16-18 er særlig viktig å få med i tevlingstradisjonen. Flere peker også på at tevlinger er en fin aktivitet å kombinere med fester, og på den måten er en fin mulighet til å gjøre de tradisjonelle “festmedlemmene” til mer engasjerte medlemmer og tillitsvalgte.

3.4. Sikkerhet på sentrale arrangement

I diskusjonen om behovet for en ny aldersgrense på sentrale arrangement har sikkerheten vært sentral. Som arrangør av en forholdsvis stor festival må man ha et ordensreglement som er forsvarlig for alle deltakere på stevnet. Sikkerhetsfunksjonen på sentrale arrangement er utviklet over lengre tid, og bygger i stor grad på frivillig innsats. En modell man har god erfaring med. Tillitsvalgte står for den største vaktjobben, og kjenner kulturen i leir godt. Gjennom høring blant hovedkomiteer har utvalget erfart at sikkerhetsfunksjonen på de sentrale arrangementene er godt ivaretatt, både fra hovedkomiteenes side, men også fra vaktledere i NBU.

4. Fakta og bakgrunnsinformasjon

Flere lover og regler kommer til anvendelse i forbindelse med gjennomføring av arrangement på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå i regi av bygdeungdomslaget. I tillegg har den enkelte kommune handlingsrom innenfor det nasjonale regelverket, blant annet ved å fastsette lokale forskrifter for skjenketider med mer.

Det er derfor ikke mulig å oppgi en komplett oversikt over hvilke regler det enkelte lokal-/fylkeslag eller hovedkomité må forholde seg til, da dette i stor grad avhenger av regler som settes og håndheves lokalt.

Under følger en oversikt over et utvalg lover og regler med betydning for arrangementsgjennomføring, først og fremst knyttet til det som har betydning for aldersgrenser på arrangement.

4.1. Generelt for arrangementer

I utgangspunktet skal alle arrangementer på offentlig sted meldes til politiet på forhånd, med informasjon om arrangementets formål, omfang, arrangør, tidspunkt og ordenstiltak (f.eks. vaktliste).

Den enkelte kommune kan etter politiloven angi egne vedtekter og bestemmelser for krav til arrangementer i kommunen. Det innebærer også anledning til å innføre meldeplikt for sammenkomster for medlemmer av forening e.l. (Politiloven §14).

Det er etablert god praksis i BU for at alle fester meldes inn til politi lokalt og evt. kommune i tillegg. Det er vanlig at politiet i slike sammenhenger stiller krav til vakthold, eksempelvis ved å be om at vaktliste oversendes i forkant av arrangementet og/eller ved å stille krav om innleide vakter fra vaktelskap.

4.2. Arrangementer med alkoholserving

Ved arrangementer med alkohol kommer Alkoholloven og alkoholforskriften til anvendelse. I bygdeungdomslaget, som for bygdefester forøvrig, har det i mange tilfeller vært tradisjon for å gjennomføre åpne fester hvor deltakerne selv kan medbringe alkohol. Enkelte kommuner tillater fortsatt denne praksisen.

Dette er imidlertid *i utgangspunktet* ikke tillatt etter alkoholovens §8-9, som slår fast at det er forbudt å drikke eller servere alkohol på offentlige steder, med mindre det foreligger bevilling til dette, og selv om det skjer uten vederlag. Dette forbudet gjelder også for forsamlingslokaler og andre felleslokaler som eier og drives av private, organisasjoner, foreninger o.l., med noen unntak ([se Helsedirektoratets kommentar til alkoholloven](#)).

Det er ikke forbudt å drikke alkohol for ungdom under 18 år, men det er ikke lov å selge, servere eller overlate alkoholholdig drikke som inneholder mindre enn 22 volumprosent alkohol til noen som er under 18 år (20 år ved alkoholstyrke på over 22 prosent). Følgelig kan man ikke straffes for å drikke alkohol under disse aldersgrensene, men selve salget/serveringen innebærer et lovbrudd.

Det er utvalgets erfaring at ulike kommuner kan sette svært forskjellige krav til arrangør i forbindelse med alkoholserving. Utover krav om søknad om skjenkebevilling, som blir stadig mer vanlig, inkluderer de erfaringsbaserte eksemplene blant annet:

- Krav om 18-årsgrense
- Krav om at medbrakt drikke kun skal nytes fra glass/kopper. Bokser og flasker skal ikke stå synlig på bord
- Krav om at vakter skal oppbevare og passe på vesker/sekker/poser med drikke. Dette kan kun hentes ut av deltakeren på forespørselen, ved at vakt sjenker opp den enkeltes medbrakte drikke

4.2.1. “Sluttet selskap” / “Lukket selskap”

Ved gjennomføring av fester og andre arrangement i regi av BU vil enkelte kommuner kunne si at arrangementet kan regnes som et såkalt “sluttet selskap”. Slike arrangement vil i så tilfelle kunne søke kommunen om en ambulerende skjenkebevilling, det vil si en skjenkebevilling til et enkeltstående arrangement. I enkelte tilfeller vil kommunene også tillate medbrakt drikke i slike sammenhenger.

I henhold til [Helsedirektoratets kommentarer til Alkoholloven](#) menes med «sluttet selskap» at det allerede, og før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av personer, som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale, f.eks. til bryllup, konfirmasjon, jubileum osv.

Kretsen av personer må ikke være åpen for utenforstående. Deltakerne må ha en eller annen tilknytning til den eller de som inviterer til selskapet. Det er ikke tilstrekkelig at man før skjenkingen begynner skriver seg på en liste eller kjøper billetter. Det har ingen betydning hvorvidt antallet gjester er begrenset, eller at arrangementet i innbydelsen eller i en annonse er betegnet som «sluttet selskap». Dersom et arrangement for eksempel

finner sted i et selskapslokale, må initiativet (invitasjon) komme fra arrangør av arrangementet, ikke fra selskapslokalet.

Både vilkåret om at det må være en enkelt anledning og at det gjelder et sluttet selskap, må være oppfylt.

Arrangementer som ikke oppfyller lovens krav til sluttet selskap, er for eksempel:

- Vanlige medlemsmøter i en forening
- Sammenkomster for idrettslag, klubber, organisasjoner o.l
- Studentfester, russearrangementer
- Kundekvelder, mat- og vin-kurs, kunstutstillinger, VIP-arrangementer
- Arrangementer som har begrenset tilgang, men hvor det ikke foreligger nødvendig tilknytning til den/de som inviterer

Det er imidlertid eksempler på at enkelte kommuner har en annen skjønnsmessig vurdering av hva et sluttet selskap innebærer.

4.2.2. Bruk av skolebygg

Ved arrangementer på skoler kommer opplæringalova §9-5 til anvendelse:

Kommunen skal sørge for tenlege grunnskolar.

På grunnskolar og i kombinerte anlegg for skole og andre formål må det ikkje kunne serverast alkohol eller takast med alkohol til nyting under arrangement i offentleg som privat regi. I kombinerte anlegg for skole og andre formål kan det i særlege høve gjerast unntak når desse anlegga vert nytta til kulturelle og sosiale føremål utanom skoletida.

4.2.3. Om medbrakt alkohol i festivalcamp o.l.

Ved gjennomføring av festivaler, som f.eks. NBUs Landsstevne, søkes det normalt om skjenkebevilling for servering i miljøtorget. Øvrige deler av stevneområdet er også å anse som offentlig sted, men campingvogn, telt o.l. skal anses som privat sfære, som følgelig ikke omfattes av alkoholovens bestemmelser om offentlig plass.

Dette er bl.a. presisert av [brev fra Justisdepartementet til Politidirektoratet](#) i desember 2017.

Det kan imidlertid ikke tolkes at fylkesmiljøtorget, leirgater og lignende kan regnes som privat sfære, noe som til dels er tatt til følge i ordensreglementet for NBUs Landsstevne (ikke tillatt å bære alkohol synlig i leirgater m.m.).

Erfaringsmessig vil dette være elementer som inngår i hovedkomiteens drøftinger med lokalt politi og kommune i forkant av arrangement, og det er ikke kjent at politiet har reagert på synlig medbrakt alkohol i camp under tidligere arrangement. Dette er også vanlig praksis ved andre festivaler med eget campområde. Politiet har imidlertid lovhjælp og mulighet for å slå hardere ned på dette, enn det som har vært tilfelle hittil.

4.3. Lignende arrangementer og festivaler

Festival	Aldersgrense	Camp	Medbrakt tillatt i camp	Kommentar
Vinjerock	16 år	Ja	Ja	Ulike farge på armbånd
Rondaståk	18 år	Ja	Ja	Eget bånd for deltakere over 20 år. Glassflasker ikke tillatt i camp
Trollrock	16 år	Nei	-	Egne fargebånd
Øyafestivalen	Fri aldersgrense			Leg-sjekk ved kjøp av alkohol
Slottsfjell	18 år	Ja	Ja	Glassflasker ikke tillatt. Bagasje må fremvises ved ankomst.
Palmesus	18 år	Nei		
Pstereo	18 år	Nei		
Countryfestivalen Seljord	18 år	Ja	Ja	
Countryfestivalen Vinstra	18 år	Ja	Ja	
Trænafestivalen	18 år	Ja	Ja	
Stavernfestivalen	16 år / 18 år (camp)	Ja	Ja	Glassflasker ikke tillatt.
Treungen	18 år	Ja	Ja	

5. Vurdering av arrangementer i NBU

I det følgende kapitlet tar drøfter utvalget problemstillinger som ble tegnet opp i mandat og årsmøtevedtak innenfor ulike arrangementer. Utvalget har tatt for seg de to større sentrale arrangementene, og videre behandlet lokal aktivitet for seg.

5.1. Landsstevne

Landsstevne er Norges Bygdeungdomslags største arrangement og samler omkring 2000 ungdommer hvert år til tevling, aktiviteter og festligheter. Omsetningsmessig er Landsstevnet også en stor del av NBUs økonomi.

5.1.1. Medlemsutvikling

Landsstevne er viktig arena for verving i NBU. Spesielt arrangørfylket vil kunne se en nedgang i antall medlemmer. Tidligere år har det også vært normalt at det er en andel som kun melder seg inn i organisasjon for å delta på Landsstevne den ene gangen det er i fylket. Hvis en aldersgrense innføres vil ikke 16- og 17 åringer kunne ha muligheten til å delta, noe som kan ha påvirkning på at de ikke ville blitt med på Landsstevne. I forkant av Landsstevne i 2022 var det totalt 60stk. under 18 år som meldte seg inn i Norges Bygdeungdomslag. Det tilsvarer 23% av alle innmeldte de siste to ukene før stevnet jf. kapittel 3.2.

Utvalget påpeker videre at det er viktig å se verving av nye medlemmer må også ses i sammenheng mellom aktiviteter i året. Personer som melder seg inn i organisasjonen må også ha tilbud ellers i året for at man skal kunne føle en tilknytning til NBU.

Landsstevne har en samlende effekt på organisasjonen. Fylkeslag har tradisjoner for å sette opp arrangementer der medlemmer har mulighet til å reise sammen. Ved en eventuell innføring av aldersgrense på Landsstevne vil det være viktig at disse medlemmene har andre arrangementer å delta på for å føle en tilknytning

Innføring av aldersgrense vil kunne ha en positiv effekt for at medlemmer i NBU blir med på Landsstevne over flere år. Nå er det en “en liten kjerne” som er med hvert år, og en aldersgrense vil kunne føre til at man ikke så fort føler seg “gammel”. Når medlemmer er deltagere på Landsstevne over flere år, vil dette også kunne bidra til av vi opprettholder den kulturen vi ønsker å ha.

5.1.2. Tevling

Utvalget ser store konsekvenser for tevling på nasjonalt nivå ved å innføre en strengere aldersgrense eller ved å omgjøre Landsstevne til et alkoholfritt arrangement for å opprettholde dagens aldersgrense. Det er trolig svært få som vil dra på Landsstevne kun for å delta på tevlinger.

Tevling har vi lang tradisjon med i NBU, og på Landsstevne blir det arrangert åtte norgesmesterskap i de ulike tevlingsgrenene. Utvalget ser problemer rundt samme mesterskapsform ved innføring av aldersgrense eller andre tilpasninger til Landsstevne, som omgjøring til alkoholfritt arrangement.

I dag foregår største delen av tevlingsaktiviteten i organisasjonen på lokalt- og fylkesplan. På sentrale arrangementer har man kvoteordninger som begrenser antall plasser for de ulike fylkene. Samtidig ser vi at flere fylker sliter med å fylle sine kvoter, særlig på juniorsiden. Utvalget har hatt oppe til vurdering om en endring i aldersgrense på Landsstevne bør få konsekvenser for aldersgrensene i tevlingsklassene, noe vi oppfordrer styret til å arbeide videre med.

5.1.3. Praktisk/teknisk gjennomføring

Allerede i dag opplever fylkeslag og lokallag forskjellige regler og krav i forbindelse med arrangering arrangementer. Høringene sendt ut til organisasjonen har vist at variasjonene er størst i forbindelse med fest og aldersgrense på fest. Utvalget opplever at antallet kommuner som ikke tillater gjennomføring av landsstevne eller stiller krav til gjennomføring er økende. Til forskjell for andre lignende festivaler som har løpende dialog med kommunen gjennom flere år, må vi i forbindelse med det omreisende Landsstevne opprette ny dialog hvert år. Dette er en utfordring og skaper et vesentlig merarbeid for hovedkomiteen.

En slik utvikling der kommuner stiller seg skeptiske til aldersgrensen vil gjøre at Landsstevne kun kan arrangeres på begrenset antall steder. Dette vil være en negativ utvikling for organisasjonen. Det vil også gjøre at Landsstevne vil måtte arrangeres av samme fylkeslag oftere enn tidligere.

En vesentlig utfordring fremover kan bli ulike kommuners praksis innenfor regelverket med skjenkebevilgning. Avklaringer om skjenkebevilgning kommer siste halvår før arrangementet avholdes. Dette kan by på stor usikkerhet for arrangør og deltakere. Ved et eventuelt avslag vil dette få økonomiske og praktiske utfordringer som etter utvalgets vurderinger ikke er lett løselige med et så stort arrangement.

Utvalget ser det som vesentlig at ordensreglementet gjør det mulig for alle fylkeslag å arrangere NBUs Landsstevne, uavhengig av regionale forskjeller.

5.1.4. Sikkerhet

Hvert år vedtas ordensreglementet for NBUs Landsstevne på andre representantskapsmøte i NBU. Der har alle fylkeslagene i NBU mulighet til å komme med endringsforslag eller innspill til reglementet. Kontinuerlig diskusjon rundt sikkerhet på arrangementet bidrar til trygge arrangementer.

Hvert år blir det arrangert kursing av A-vakter i forkant av Landsstevne. Dette anbefaler utvalget at sentralstyret viderefører i kommende år for å sikre god kvalitet. Vaktleder utarbeider en vaktmatrise for A- og B-vakter ut ifra behov. Hovedkomiteen står for fordelingen av C-vakter.

I storteltet benyttes innleide profesjonelt vakthold for å ivareta sikkerheten og overholdelse av skjenkereglement. Disse vaktene har også en forebyggende effekt på deltakerne. Utvalget ser flere utfordringer i leirområdet, der folk konsumerer medbrakt. I leirområdet er det kun frivillige vakter som går, dette bidrar til å opprettholde BU-kulturen og er trygge omsorgspersoner i leir. Røde kors er tilstede under hele arrangementet, tett kontakt med nødetater og kommuner. Med disse tiltakene mener vi at sikkerheten på arrangementet er godt ivaretatt.

5.1.5. Økonomi

Utvalget ser ikke økonomien til arrangementet som den mest tungtveiende problemstillingen i våre vurderinger.

Landsstevne må inneha den samme infrastrukturen den har med dagens praksis, da sett mot teknisk gjennomføring og vakthold. Kostnadene vil dermed trolig forbli de samme. Ved å innføre aldersgrense vil man trolig oppleve noe nedgang i billettinntekter, men dette utgjør en liten andel av den totale inntekten fra billettsalg. Av den totale billettomsætningen kan vi med bakgrunn i deltakertallet anta at medlemmer under 18 år bidrar med ca. 13% av billettinntektene.

Utvalget ser en sammenheng mellom omdømmet til NBUs Landsstevne og antall deltakere. Dersom omdømmet blir påvirket i negativ forstand vil trolig færre ønske å delta. Dette vil ha negative økonomiske konsekvenser på billettsalg, men også på antall betalende medlemmer i organisasjonen på generell basis. Ved færre medlemmer under 26år, vil vi motta mindre økonomisk statsstøtte.

5.1.6. Omdømme

Utvalget er enig med tilbakemeldingene fra hovedkomiteene om at NBU lykkes i å minimere sikkerhetsrisikoen på Landsstevne. Dette er på bakgrunn av godt etablert planer og rutiner. Utvalget ser derimot at omdømmerisikoen er stor knyttet til større arrangement, som Landsstevnet. Utvalget har dermed ilagt dette momentet stor vekt. Videre ser utvalget særlig på alvorlige hendelser som involverer mindreårige som kritisk for omdømmet til organisasjonen.. Dette kan være saker som blir tatt i lokale, regionale og nasjonale medier. Organisasjonen gjør lurt i å vurdere risikoen for et større omdømmetap med bakgrunn i dagens praksis.

Utvalget anser risiko for endring i omdømme som en vesentlig og stor faktor i diskusjonen rundt aldersgrense på arrangementer i NBU.

Organisasjonen møtte i 2012 en vesentlig utfordring knyttet til presse som var interessert i å lage omdømmemessige dårlige saker for Bygdeungdomslaget i forbindelse med Landsstevne. Det er lite grunn til å tro at organisasjonen hadde blitt behandlet bedre om disse sakene ble produsert i år. Tatt i betraktning at sakene fra 2012 var forholdsvis uskyldige ser utvalget med stor bekymring på hvordan en lignende situasjon der bakgrunnen for saken er mindre uskyldig ville blitt seende ut i dag.

Sett samfunnsutviklingen i en større kontekst er det vanskelig å se for seg at man kommer til å bevege seg i retning en situasjon der samfunnet rundt oss ikke stiller spørsmål ved dagens praksis.

p) Landsstevne 2012 med etterspill var i stor grad preget av uheldige avisoppslag.

5.1.7. Alternativer til å heve aldersgrensen?

Om man ser på risikoen for å videreføre dagens regelverk som for stor, finnes det selvsagt andre alternativer til gjennomføring, som har blitt diskutert gjennom arbeidet. Både varianter med delt leir, og alkoholfrie arrangement har blitt diskutert.

Dersom alkoholserving på NBUs Landsstevne blir skrinlagt, vil dette ha store økonomiske konsekvenser for arrangementet. Med dagens praksis utgjør barinntektene en stor andel av inntektene på arrangementet. Videre vil et alkoholfritt arrangement kunne ha konsekvenser for salg i kiosk, da med en synkende trend. Tanken bak denne trenden er at festivaldeltakere som inntar alkohol også kjøper mer mat i kiosk. Videre er det grunn til å tro at deltakertallet vil gå ned som følger av en slik endring i arrangementet.

I 2022 utgjorde deltakere over 18år på Landsstevne 87% av deltakermassen. Ved å omgjøre Landsstevne til et alkoholfritt arrangement vil trolig færre medlemmer over 18år delta. Det kan også medføre en større andel av "smugling" av alkoholholdig drikke hos de deltakerne som er over 18år som fortsatt velger å delta på et alkoholfritt Landsstevne.

En annen løsning er å gjennomføre arrangementet uten skjenkebevilling, og sluttet selskap. Dette har tidligere blitt gjennomført på Landsstevne, men har ikke blitt videre vurdert av utvalget ettersom det innebærer samme omdømmerisiko, og vil være vanskelig å se gjennomførbart fremover.

Til slutt har det også blitt vurdert løsninger med delt leir, der deltakere under 18 blir plassert i en egen leir. Dette har også blitt skrinlagt ettersom det vil kreve store ressurser, og en vesentlig kontroll av deltakerne under 18 år, og deres bagasje for å ha noen effekt.

5.1.8. Anbefaling – Landsstevne

Utvalget ser det som svært sannsynlig at samfunnet rundt oss stiller strengere krav til regelverket på våre arrangementer. Det vil være fordelaktig at organisasjonen i størst mulig grad styrer denne prosessen selv.

Årsmøtet er organisasjonen høyeste organ. De vedtak som fattes der, vil være førende for arrangementen av Landsstevne. Utvalget ønsker likevel å belyse at føringer fra myndighetene vil overgå interne vedtak. Etter utvalgets vurdering er det kun et spørsmål om tid, før vi møter føringer på aldersgrense fra kommuner og myndigheter.

Dagens praksis kan medføre at hovedkomiteer møter en større usikkerhet, spesielt i forbindelse med skjenkebevilling. Det er også flere fylkeslag som ikke har mulighet til å arrangere Landsstevne grunnet regionale føringer. En innføring av aldersgrense 18år, vil gjøre Landsstevne til et mer forutsigbart arrangement for hovedkomiteene, samt bidra til at flere fylkeslag kan arrangere Landsstevne.

Sett drøftingene over ser utvalget flere fordeler enn ulemper ved å innføre aldersgrense på NBUs Landsstevne. Utvalget anbefaler derfor å øke aldersgrensen på NBUs Landsstevne til 18år.

5.2. Høstarrangementet

Utvalget har gjort mange av de samme vurderingene rundt HA som på LS, samtidig er det store forskjeller på antall deltagere, og på fasilitetene på arrangementene.

5.2.1. Medlemsutvikling / rekruttering

NBUs Høstarrangement er et av to store sentrale arrangement i organisasjonen. Det er en viktig møteplass for medlemmer, og særlig viktig for de av medlemmene som er engasjerte tevlere. Høstarrangementet er tydelig et viktig arrangement for våre medlemmer, men trolig ikke en like viktig vervearena. På samme måte vurderer utvalget at medlemmer i liten grad forblir medlemmer lengre utelukkende på grunn av Høstarrangementet, men at det er en viktig del av BU-året for engasjerte medlemmer. Utvalget ser at lokale arrangementer har et større vervepotensiale enn Høstarrangementet isolert sett. Arrangementet er viktig for medlemspleie.

5.2.2. Tevling

NBUs Høstarrangement er et essensielt arrangement for de tradisjonelle tevlingene i NBU. Utvalget er av den oppfattelsen at prosentandelen med aktive tevlere som deltar på

Høstarrangementet er større enn på Landsstevne. Dette kan begrunnes i antall deltakere på arrangementet, samt hvilke tevlinger som avholdes på Høstarrangementet.

Utvalget ser at tevling er en større motivasjon hos flere for å delta på Høstarrangementet. Ved innføring av aldersgrense vil dette ha betydning for tevlingsdeltakelsen i klasse junior.

5.2.3. Økonomi

Utvalget ser ved innføring av aldersgrense at lavere billettinntekter utgjør den største økonomisk konsekvensen. I tillegg til dette vil det være noe mindre omsetning i kiosk. Driftskostnadene for arrangementet vil trolig bestå slik de fremkommer ved dagens praksis, grunnet infrastrukturen på arrangementet. Man kan dermed si at en endring i regelverket vil ha økonomiske konsekvenser for arrangementet.

Deltakere under 18 år har de siste årene utgjort 11,5% av deltakermassen på arrangementet. Man kan anta at gruppen utgjør like stor andel av billettinntektene.

5.2.4. Praktisk/teknisk gjennomføring

Gjennomføringen av et høstarrangement er i dag annerledes, gitt størrelsen på arrangementet, og gjennom at det arrangeres med innendørs overnatting på sovesaler. Dette gir både muligheter og utfordringer.

Det er i dag noen utfordringer knyttet til leie av skolebygg til Høstarrangementet jf. kapittel 4.2.2. Dette er imidlertid et problem uavhengig av alder på deltakerne, og vil ikke påvirkes i positiv retning av en endring i regelverket. Tidligere har man også hatt utfordringer med skjenkebevilling på Høstarrangementet, men gitt størrelsen har man klart å tilpasse seg denne utfordringen gjennom å oppsøke andre lokaler. Med dagens praksis benyttes forskjellige farger på armbåndene, samt begrenset område for skjenk.

5.2.5. Sikkerhet

Hvert år vedtas ordensreglementet for NBUs Høstarrangement på første representantskapsmøte i NBU. Der har alle fylkeslagene i NBU mulighet til å komme med endringsforslag eller innspill til reglementet. Kontinuerlig diskusjon rundt sikkerhet på arrangementet bidrar til trygge arrangementer. Vaktleder utarbeider en vaktmatrise ut ifra behov, sentralstyret ved arbeidsutvalget stiller som A-vakter. Hovedkomiteen står for fordelingen av C-vakter.

I barområdet benyttes innleide profesjonelt vakthold for å ivareta sikkerheten og overholdelse av skjenkereglement. Disse vaktene har også en forebyggende effekt på deltakerne. Utvalget ser flere utfordringer i sovesal, der folk konsumerer medbrakt. I dette området er det kun frivillige vakter som går, noe som bidrar til å opprettholde BU-kulturen og er trygge omsorgspersoner i leir. Med disse tiltakene mener vi at sikkerheten på arrangementet er godt ivaretatt.

5.2.6. Omdømme

Utvalget vurderer at omdømmerisikoen til å være størst rundt hvordan media vil håndtere en alvorlige hendelser der personer under 18 år er involvert. Dette kan være saker som blir tatt i lokale, regionale og nasjonale medier.

Utvalget anser risiko for endring i omdømme som en vesentlig og stor faktor i diskusjonen rundt aldersgrense på arrangementer i NBU.

Utvalget vurderer Høstarrangementet til å ha mindre omdømmerisiko enn landsstevne, da det er et mindre, og mer lukket arrangement. Utover dette er stort sett hele deltakermassen aktivisert på dagtid gjennom tevlinger og aktiviteter. Avslutningsvis vil også utvalget trekke frem at det er vesentlig vanskeligere for journalister å få adgang til de lukkede områdene på et Høstarrangement(les. sovesaler), enn på Landsstevne.

5.2.7. Anbefaling – Høstarrangementet

Utvalget ser at omdømmerisikoen er vesentlig mindre for organisasjonen ved en videreføring av dagens praksis ved arrangering av høstarrangementet, som for Landsstevnet. I tillegg er arrangementet av en slik art at det er mulig å gjennomføre tilpassinger og mindre endringer for å imøtekomme strenge tolkninger av regelverket i arrangørkommunen. Som vi så i 2022 vil det være mulig, med et slikt arrangement å flytte kveldsdelen av arrangementet om man skulle møte utfordringer hos myndigheter. Utvalget vurderer videre at Høstarrangementet er et særlig viktig tevlingsarrangement, og at disse i så stor grad som mulig bør holdes åpne for hele medlemssmassen.

Utvalget anbefaler å videreføre dagens regelverk knyttet til aldersgrense på Høstarrangementet i NBU.

5.3. Vurdering av arrangement på fylkes- og lokallagsnivå

Aktiviteten i NBU er vesentlig større enn det som skjer på Landsstevne og Høstarrangementet. Det er totaliteten i våre arrangement som utgjør det tilbudet vi gir våre medlemmer. Den totaliteten består først og fremst av lokale arrangementer.

5.3.1. Tevling

Tevling utgjør en sentral del av NBU, hvor det er lange tradisjoner for å arrangere og delta på tevlinger på lokalt og nasjonalt plan. I NBUs strategi for 2020-2025 utgjør tevling en stor del av hovedområdet *aktivitet*, hvor målet er å bevare tevling som konkurranse, aktivitet og møteplass. I Arbeidsplanen for 2022/2023 har man som mål for fylkes- og lokallag at en gjennom årets arbeid skal formidle at tevling ikke krever mye forkunnskap og erfaring, samt at det skal jobbes for rekruttering av nye tevlere.

Utvalget ønsker å oppfordre NBU til å fasilitere for økt frekvens av lavterskeltevlinger som eksempelvis fotballcup, Handyman og Vill villmark, for å holde på medlemmer som ikke ser det nødvendig å prestere på topp i tevlinger. Tradisjonelt har tevlinger fungert som konkurranser innenfor ulike arbeidsoppgaver og arbeidsfelt, og for å i større grad

engasjere bygdeungdommer på tvers av interesser bør lokal- og fylkeslag tilstrebe å samarbeide med bransjeorganisasjoner for økt yrkesrelevans i tevlinger.

Slik tevlingsmodellen foreligger i dag gjennomføres det fylkesmesterskap, videre uttak til norgesmesterskap og NBU-mesterskap på sommerstevne, og andre tevlingsdager i fylkeslaga gjennom arbeidsåret. Sommerstevnet er også på mange måter en oppladning til Landsstevnet hvor deler av medlemsmassen får finpussa anretningsteknikken og dansefoten. Sommerstevnet gir også medlemmene muligheten til å teste ut ulike tevlinger, samt lære av andre i trygge omgivelser. Utvalget ser på sommerstevnene i fylkeslaga som en viktig arena for å sikre rekruttering av nye tevlere, samt for å opprettholde tevlingskulturen i organisasjonen. I tillegg til å være en tevlingsarena er Sommerstevnet først og fremst en møteplass

5.3.2. Rekruttering

Gjennom totaliteten av våre arrangement samler vi all ungdom med hjerte for bygda, hvor det er de lokale og regionale aktivitetene som er avgjørende for rekruttering i NBU. For lokallaga har det tradisjonelt vært anledninger som større medlemsfester eller konserter som har blitt nytta som rekrutteringsarena. I NBU har det vært en varierende praksis knyttet til arrangering av lokallagsfester, dette gjerne i sammenheng med føringer for leie av lokaler eller generelt i respektive kommuner. For noen fylkeslag har dette medført at samlinger på kveldstid må arrangeres i sammenheng med arrangement på dagtid. For andre fylkeslag foreligger det krav om innleid vakthold, noe som vil være dyrere enn ved dugnadsvakter. Ifølge medlemsundersøkelsen utført høsten 2022 kan man se at størstedel av respondentene, og våre medlemmer, er mellom 17 og 21 år. Ved påbud om en eventuell 18 årsgrense på lokale arrangement ser utvalget at det er en større sannsynlighet for at antall deltagere reduseres.

Sommerstevnet er, i tillegg til tevlingsarena, en viktig møteplass på tvers av lokallagstilhørighet. Sommerstevnet er også på mange måter symbolet på vår lokale virksomhet, med at det for mange av våre medlemmer er det arrangementet hvor de først får tildelt ansvar for å arrangere en større begivenhet over flere dager. Dette er kunnskap og egenskaper NBU har stor nytte av. For kulturen sin del, er også sommerstevnet god skole for nye medlemmer og mulige medlemmer, da det gir en forsmak på hva en kan oppleve på sentrale arrangementer. For å tidlig fange opp og tidlig inkludere våre medlemmer mellom 16 og 18 år mener utvalget at det i alle fylkeslag bør tilstrebtes at sommerstevnet har 16-årsgrense i camp.

5.3.3. Økonomi

Vårt aktivitetstilbud og rekruttering av nye medlemmer henger sammen. For våre lokallag er inntektene i forbindelse med innmeldinger en viktig del av grunnlaget for å nettopp skape attraktive aktivitetstilbud. For lokallag hvor det foreligger føringer fra kommunalt hold og/eller skjenkebevilling ved arrangement vil en aldersgrense mulig kunne gi redusert behov for innleid vakthold da en ikke er like avhengig av å skille aldersgrupper for lovlig kjøp av alkohol. Ved en eventuell innføring av 18-årsgrense på sentrale arrangement, kan en risikere at gulrota for mange av våre medlemmer under 18 år forsvinner, ved at de ikke

får mulighet til å delta på LS og HA. For å forhindre dette er det viktig at fylkeslaga aktivt jobber for et inkluderende tilbud på tvers av alder hos våre medlemmer. Utvalget ser med dette ingen større økonomiske konsekvenser for lokal- og fylkeslag ved innføring av 18-årsgrense på sentrale arrangementer.

5.3.4. Omdømme

Utvalget ser en omdømmerisiko knyttet til lokale/regionale arrangement, men risikoen knytter seg ikke i samme grad til NBU som nasjonal organisasjon, slik den gjør ved de sentrale arrangementene i NBU-regi. Likevel kan negativ omtale av lokale arrangement være svært krevende for et lokallagsstyre å håndtere.

Rutiner for mediehandling bør inngå i en eventuell festveileder for lokal- og fylkeslag, inkludert “tjenestevei” ved negative oppslag (kontakte fylkeslag/sentralledd). Festveilederen bør legge rammer for hva som kan være greit for den enkelte arrangør å tenke på i forkant, under og etter arrangementet for å sikre at arrangementet går forsvarlig for seg.

5.3.5. Sentrale føringer for lokale og regionale arrangement

Utvalget ser det ikke hensiktsmessig at sentralleddet legger klare føringer for aldersgrenser og andre forhold knyttet til gjennomføring av arrangementer lokalt. Det er store forskjeller mellom lokal- og fylkeslaga når det gjelder lokale regler for aldersgrenser, skjenkebevilling etc. Det er viktig at sentralstyret kan bistå de lagene som har utfordringer, men utover det må hvert lokallag stå fritt til å arrangere det de selv er komfortable med.

6. Oppsummering og konklusjon

Diskusjonen om aldersgrenser på arrangementer i Norges Bygdeungdomslag har tatt mye plass i organisasjonen det siste året, som en så viktig diskusjon bør. Utvalget setter pris på alle som har engasjert seg i diskusjonen, og bidratt til vårt arbeid. Vi vil understreke at dette er store og tunge spørsmål med en saks kompleksitet som er vanskelig å ta inn over seg. Utviklingen i organisasjonen er i stor grad summen av alle de små valgene vi tar sammen gjennom totaliteten i våre arrangementer. Ved slike prosesser som denne glemmes ofte dette. Anbefalingene under bygger på arbeidet utvalget har gjort gjennom månedene vi har arbeidet sammen, summen av vår ulike erfaringer i organisasjonen, og informasjonen vi har hentet inn som kunnskapsgrunnlag for arbeidet. Utvalget sender med dette sin sitt arbeid, og sine anbefalinger videre til sentralstyret.

6.1. Landsstevne

Utvalget ser det som lurt at organisasjonen selv styrer prosessen ved endring i ordensreglementet rundt alder, og anbefaler at årsmøtet justerer opp aldersgrensen, fra 16 år til 18 år.

6.2. Høstarrangementet

Utvalget ser det som mulig å videreføre dagens regelverkspraksis på høstarrangementet med bakgrunn i at det er et arrangement som er vesentlig mindre, og at en som arrangør har større fleksibilitet og kontroll i gjennomføringen av arrangementet.

6.3. Festveileder

Utvalget anbefaler at sentralstyret starter arbeidet med å utarbeide en festveileder som gjør det lettere for lokal- og fylkeslag å forholde seg til de ulike reglene myndighetene praktiserer rundt om i landet. Veilederen bør inneholde informasjon om;

- Hvilke regler og lover som gjelder ved lokale arrangementer, og hvordan disse kan tolkes.
- Fremgangsmåte ved kontakt med politi og lokale myndigheter.
- Mediehåndtering og sikkerhet

6.4. Lokale og regionale arrangementer

Utvalget peker særlig på sommerstevner og andre fylkesarrangementer som erstatning for muligheten til å delta på Landsstevne for aldersgruppen 16-17. Det forutsettes et reelt krafttak i hele organisasjonen for å gjøre gjennomføringen av disse lettere og bedre.

6.5. Tevling

Konsekvenser i endring av aldersgrensen på Landsstevne må kompenseres gjennom økt fokus på tevling på de resterende arrangementene. Utvalget har diskutert behovet for å endre aldersinndelingen på tevlingsklasser, men ser det ikke som i sitt mandat å komme med en klar anbefaling der. Momenter som har blitt diskutert er; behovet for å konkurrere med tevlere med samme forutsetninger, og antallet i juniorklassen på Landsstevne, gitt en endring i regelverket.